

15 октомври 1975

Инкьов

СИВИЯТ ПОТОК И СИВИТЕ ХОРА

У нас положението е кажи-речи сиво.

Сиви хора в сиви вестници пишат сиви статии против сивотата. Сиви инструктори четат сиви инструкции пред кротки хора, посивели от слушане.

Сивота, сивота, сивота...

Сивият поток се вие в литературата, сиви произведения красят книжарниците. Облечени в сиво, отговорни хора слизат от сиви лимузини за да държат сиви речи, от сиви по-сиви – всеки внимава да не каже нещо ярко, дето не е в тона, че да не вземе да сбърка.

От време на време сивотата омръзва на всички и тогава някой от сивите става и се провиква: “Абе другари, стига с тая сивота!” “Така е!” – казват другарите. “Сивотата е голяма!”

“Сивота по вестниците.

Сивота по телевизията.

Сивота в мислите.

Сивота в живота. Дайте да го оправим.”

“Да го оправиме, но как?”

И застават сивите хора да мислят как да оправят сивотата – но хем мислят, хем гледат много да не мислят, че гледаш сбъркали.

“Абе дайте – казва най-главния – да оправим сивотата с ярки думи: Червеното слънце на социализма. Огъня на съревнованието. Освободеното човечество. Ярката комунистическа правда. Светлото бъдеще. Огъня на съревнованието... май че се повтори, но нищо! Ето, другари, такива думи ако употребяваме още по-често, може пък сивотата да изчезне и тогава няма да бъркаме...”

“Абе – въздъхват другите – нали ние с всички тези приказки направихме сивотата?”

Въздъхват те и се вглеждат във вестниците и виждат, че колкото повече употребяват ярките думи, толкоз по-голяма е сивотата – че думите, уж ярки и силни, нямат вече хич никакво съдържание.

“Бре!” викат те. “Как стана цялата тази работа?”

“Съдържанието – вика един – май че е в съдържанието! Ярки са думите, но нямат съдържание и от тук идва сивотата.

“Стой!” - викат другите – “Ти какво искаш да кажеш?”

“Нищо не искам да кажа... аз просто така... празни мисли... препил съм от снощи... извинявайте!”

Пак се замислят другарите и сивите им лица почервяват от мислене. И хоп, удря се един от тях по главата и казва: “Абе другари, не си ли спомняте, имахме ние някога в писателските среди един много ярък другар, един другар... как му беше името, дето и брада носеше, когато всички ходеха обръснати, и не се подстригваше, когато всички пишехме подстригани, една колоритна личност, дето се вика, и дето от толкоз години не успя да посивее... въпреки че всички ние посивяхме! Абе дайте да го намерим този другар и да го попитаме защо не идва той на нашите заседания в такъв важен момент, когато се борим против сивотата. Ето, ако той идваше на заседанията, макар че бе тежък за понасяне, може би по-добре щяхме да сме и по въпроса със сивотата...”

Веднага хукнаха те да намерят колоритния другар и го намериха у дома му в съвсем колоритно състояние, явно незапознат с последните партийни решения за дължината на косите на писателите и ширината на панталоните им.

“Какво правиш?” викнаха те.

“Пиша!” отвърна колоритния писател. “Пиша стихотворение на селскостопанска тематика, с положителен оттенък!”

“Дай да го видиме!”

Грабнаха другарите листа изпод ръцете му и зачетоха:

СТАДО

Съзнателно куче по полята лай.

Трудова овчица весело играй.

Овчар-ударник държи тояга.

Пази някоя овца да не избяга.

Изобщо:

За радост на старо и младо,

Кротко пасе нашето социалистическо стадо. Беее!

Четат другарите и не знаят какво да кажат:

“Съзнателно куче по полята лай” добре.

“Трудова овчица весело играй” пак добре.

“Овчар-ударник държи тояга” Овчарите у нас все са ударници. Може да се каже, овчар-ударник държи транзистор. Но с транзистор няма как да пази някоя овца да не избяга.

“Изобщо

За радост на старо и младо,

Кротко пасе нашето социалистическо стадо.” - пак добре. Всички стада у нас са общонародни, значи социалистически. Поотделно добре – но изобщо?

Хайде – казват те – няма нужда да се заяждаме. Човекът е колоритен, трябва ни. Добре е да го накараме да идва на нашите заседания, че иначе как ще се борим против сивотата?

Ние – викат те – в конкретния случай и изобщо ти прощаваме, но на какво прилича, приятелю, цялата тази работа? Ти не само, както личи, не си чел последните партийни решения за дължината на късите на писателите и ширината на панталоните им и изобщо инструкцията за туй как да се облича съзнателния писател за да дава пример на народа – ти на всичкото отгоре не идваш вече от години и на нашите заседания и следователно не взимаш участие в борбата против сивотата. Защо не идваш ти на заседанията и не знаеш ли, че ни трябваш?

Гледа ги колоритния писател другарите си отговорни писатели, всичките сивички, всичките подстригани и облечени съгласно инструкциите.

- Не идвам – казва – другари не за друго, ами защото съм болен.

- Как така си болен?

- Болен съм, много съм болен.

- Да, но никак не ти личи че си болен?!

- Моята болест, другари, май че е доста психическа. И винаги ме хваща като дойда на събрание. Или на заседание.

- И в какво се изразява ... тъй... болестта ти?

- Не питайте, другари. Ще се обидите.

- Няма да се обидим. Разправяй!

- Това беше преди години – започна колоритния писател – Още в началото, когато започнахме да разглеждаме първите партийни инструкции. Разглеждахме ги ние и ги повтаряхме по събрания и заседания, повтаряхме ги по събрания и заседания, повтаряхме ги по събрания и заседания и един ден, съвсем ненадейно, пред очите ми просто докладчикът се превърна в грамофон. В много хубав грамофон. И после като спря да говори, пак стана човек. И после стана първия другар да се изказва – и пак се превърна в грамофон. Изпя си той песента и пак стана човек. И после стана следващия другар да се изказва. И пак стана грамофон. Затворих си очите и ги отворих чак когато започна да се изказва следващия другар. Гледам на трибуната – пак грамофон. И от тогава, другари, все е така. Дойда ли на събрание или на заседание и изказващият се винаги става пред очите ми

на грамофон. И аз се уплаших да не стана и аз един ден на грамофон – и от тогава престанах да идва мна събрания и заседания, че хем ме е страх за себе си, другари, да не стана на грамофон – хем ми е обидно да ви гледам и вас всичките като грамофони. Не знам как се получи това.

Другарите го гледаха смаяни, а един само въздъхна на ум:

- Абе как няма да сме грамофони, като от трийсет години повтаряме все едно и също?